Отже, використання комп'ютерних технологій у процесі навчання англійської мови в загальноосвітньому навчальному закладі є сучасним інструментом організації індивідуального навчання учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бовтенко М. А. О критериях оценки качества обучающих программ по иностранному языку [Электронный ресурс] / М. А. Бовтенко. – Режим доступа : http: / www.nsu.ru/archive/conf/nit/95/
2. Городинский И. В., Скибицкий Э. Г. Педагогическая целесообразность разработки и внедрения компьютерных обучающих систем в школу [Электронный ресурс] / И. В. Городинский, Э. Г. Скибицкий. – Режим доступа : http://www.nsu.ru/archive/conf/nit/95/
3. Кравченко Т. О. Огляд безкоштовних навчальних web-систем / Т. О. Кравченко // Наукові записки : матеріали звітної наук. конф. викладачів, аспірантів і студентів фізико-математичного факультету (Полтава, 29 березня 2008 р.). – Полтава : АСМІ, 2008. – 312 с.
4. Опыт использования коммуникационных средств в учебном процессе [Электронный ресурс] / Л. Г. Кортава, А. А. Волков, М. А. Никитин, А. Л. Височан. – Режим доступа : http://www.nsu.ru/archive/conf/nit/95.

Ольга Крамаренко
студентка психолого-педагогічного факультету
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

Лідія Черчата
старший викладач кафедри іноземних мов
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ НЕОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ У КОНТЕКСТІ ПОЯВИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ЯК ДИНАМІЧНОГО ФЕНОМЕНУ

Перекладачеві англійської науково-технічної літератури слід особливу увагу звернути на такі головні напрями розвитку сучасної англійської термінології, які зумовлені деструкційними та динамічними явищами, що спостерігалися в мові упродовж тривалого часу:

1) полісемантизація термінів;
2) створення штучної технічної мови (зокрема акронімізація);
3) багатокомпонентність ряду термінів;
4) використання жаргонної лексики.

Окрім труднощів, які спричиняє англійська термінологія у процесі перекладу, є ще й інший, зворотний бік цієї проблеми, який полягає в тому, що як у XX сторіччі, так зараз спостерігається бурхливий розвиток молодіжних соціальних діалектів (соціолектів) різних

мов – англійської, української, російської тощо. Варто зауважити, що відбувається при цьому поступове поглиблення спеціалізації лексики розмовного характеру. Так, в українській мові на межі двох сторіч можна виділити поряд із "загальномолодіжним" шаром лексики також комп'ютерний сленг. Щоб оперувати терміном "сленг молодіжний", "сленг комп'ютерний", вважаємо за доцільне окреслити визначення поняття *сленг.* Зауважимо відразу: оскільки цей термін має складну й тривалу історію формування, то в наукових розвідках на його позначення не бракує різних (навіть образних!) дефініцій типу: "мова, що засукує рукава, плює на долоні, приступає до роботи" (американський поет Карл Сендберг), "нецензурне мовлення", "мова нижчих шарів безграмотних і безпутних людей", "поезія простої людини" тощо. Безперечно, ці приклади ілюструють різновид мовлення із завищеною експресією, мовною грою, *модною неологією.*

Серед наукових дефініцій слід виділити такі, що максимально повно охоплюють сутність поняття. Словник О. Ахманової містить, наприклад, дві дефініції терміна *сленг:*

1. "Розмовний варіант професійної мови (наявність у семантичній структурі терміна цього компонента уможливлює синонімізацію термінів "професійний жаргон – професійний сленг")".

2. Елементи розмовного варіанта тієї чи іншої соціальної групи, які, проникаючи до літературної мови або взагалі до мови людей, що не належать до цієї групи, набувають у цих різновидах мови особливого емоційно-експресивного забарвлення [1, с. 371].

Визначення сленгу є і в роботах Ю. Д. Апресяна, А. Т. Липатова, І. Г. Матвіяса, В.В. Іванова та інших. На нашу думку дефініція Л. Ставицької враховує сутнісні лінгвістичні, соціолінгвістичні та комунікативні аспекти даного феномену, постульовані в науковій літературі: "Сленг – це практично відкрита мовна підсистема ненормативних, стилістично знижених лексико-фразеологічних одиниць, які виконують експресивну, оцінну (звичайно негативну) та евфемістичну функції" [2, с. 42].

Комп'ютерний жаргон (сленг), який використовують у спілкуванні на професійну тему спеціалісти і користувачі комп'ютерів, – досить поширене і специфічне явище. Спільнота "комп'ютерників" – це виразник своєрідної субкультури, зі своїми етичними нормами і стилем життя. Членство в цій групі передбачає передовсім певний рівень компетентності у сфері комп'ютерів і знання комп'ютерного жаргону. Суттєві фахові відмінності не впливають на існування певного спільного обсягу знань і спільного запасу жаргонної лексики,

що й дозволяє їм ідентифікувати один одного як членів однієї соціальної групи, вважати одне одного "своїми".

Соціально-професійна спільнота комп'ютерників – ієрархізована структура. Тут виділяються спеціалісти, "просунуті користувачі", які не займаються комп'ютером професійно, однак володіють певними знаннями у цій царині, звичайні користувачі, а також новачки, які мало розуміються на комп'ютерних технологіях і належно не оволоділи комп'ютерним жаргоном, тому не можуть сприйматися як "свої", а отже, й бути повноправними членами групи. Отож можна говорити про певну соціальну роль людини в цій спільноті відповідно до рівня компетентності і знання жаргону "вище / нижче", а також за ознакою "свій / чужий". Природно, що індивід може опинитися в центрі чи на периферії комп'ютерної спільноти.

Бути причетним до субкультури "комп'ютерників" означає, як уважає О. Єрмакова, не тільки правильно вживати відповідну лексику, але й дотримуватися певних норм поведінки, правил спілкування.

Соціально-професійна диференціація у середовищі комп'ютерників відповідно зумовлює досить відчутну семантико-стильову диференціацію синонімічних одиниць на позначення того самого поняття. Скажімо, на позначення комп'ютера вживається нейтральне *комп*; жартівливі номінації *комплюхтер, компутер, пентюх* (модифікація "Пентіум"), поширені у молодіжному середовищі; *персик* (фонетична мімікрія від "персональний комп'ютер", слово було зафіксоване у середовищі школярів; (материнська плата – *борда* (термін насамперед уживається у середовищі професіоналів чи "просунутих користувачів"); *мама, материнка* – можуть використовуватися як у середовищі професіоналів, так і новачків, звичайних користувачів; CD-ROM – *седе, сідюк, цідюк*.

Дослідники відзначають наявність таких професіоналізмів (що, на відміну від термінів, не становлять чіткої кодифікованої системи) комп'ютерної сфери, які є результатом уживання слів загальнонародної мови у специфічному значенні, як-от *аборт – "аварійне завершення програми", висіти (зависнути) – "бездіяльний стан програми або комп'ютера в результаті збою у виконанні програмного коду", вікно – "прямокутна частина екрана дисплея, що використовується для відображення стану активної програми", кишеня – "кеш-буфер" (англ. cash buffer), мило – "електронна пошта" (англ. e-mail) тощо* [3, с. 34–35]. Зазначимо, що всі наведені слова української мови тією або іншою мірою є наслідком перекладу, калькування або переосмислення відповідних англомовних термінів.

Експресивно нейтральним професіоналізмам, якими вважають

слова, наведені в попередньому абзаці і подібні, до певної міри протиставляють емоційно забарвлені професійні жаргонізми, серед яких до позначених упливом англійської мови належать такі:

1) слова загальнонародної мови, вжиті у специфічному значенні: *кольорові дерева, король дров "програма Corel Draw", пень "процесор типу Pentium"* тощо;

2) деформовані загальновживані слова: *компутер, компухтер "комп'ютер", файло "файл"*;

3) запозичення: *софт (англ. soft ware) "програмне забезпечення", утиліта (англ. utility) "допоміжна програма", юзер / усер (англ. user) "користувач"* [3, с. 35–36].

Як підкреслює М. Л. Федорів, панування англіцизмів у комп'ютерному сленгу (жаргоні) зумовлене: по-перше, пануванням в усьому світі англомовної термінології, котра пов'язана з домінуванням на світовому ринку американських фірм, що виготовляють комп'ютери та програмне забезпечення до них; по-друге, модою на англійську мову в молодіжному середовищі та в суспільстві загалом, що призводить до засмічення української мови англійськими словами; по-третє, досить високим рівнем освіти людей, які зайняті у тій сфері діяльності, яка пов'язана з комп'ютером [3, с. 37].

Однак вельми цікаво, що при цьому український комп'ютерний жаргон, похідний від комп'ютерних термінів та жаргонних слів англійської мови, характеризується великим розмаїттям форм, розвиненими синонімічними та словотворчими рядами, незрівнянно вищим емоційно-експресивним забарвленням, ніж англійський [3, с. 41].

Окремою галуззю комп'ютерного сленгу, що потребує спеціального вивчення з огляду на свою специфічність (не тільки порівняно з "загальномовним", а й із "загальнокомп'ютерним" сленгом), є сленг (жаргон) хакерів [3, с. 36–37].

Дуже перспективним, на наш погляд, може бути укладання словника українського комп'ютерного сленгу (з можливим урахуванням різних його галузей) та англо-російсько-українського словника комп'ютерних термінів та сленгізмів-жаргонізмів.

Вивчення шляхів і способів утворення неологізмів у сучасній англійській мові має велике теоретичне значення, оскільки аналіз цього питання допоможе глибше зрозуміти закони розвитку словникового складу мови. Що ж до практичного аспекту, то воно дає ряд рекомендацій, необхідних для дальшого поліпшення процесу діяльності перекладача, а також фактичний матеріал для укладачів технічних словників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова – М. : Сов. энциклопедия, 1969. – 607 с.
2. Ставицька Л. Арґо, жарґон, сленґ: Соц. диференціація української мови / Л. Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 464 с.
3. Федорів М. Л. Про особливості комп'ютерного дискурсу / М. Л. Федорів // Наукові записки Національного університету "Києво-Могилянська академія". – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2003, – Т. 22. (Ч. І) : Гуманітарні науки. – С. 32–42.

Наталія Кришталь
ст. викладач кафедри іноземних мов
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

Наталія Жук
магістрантка психолого-педагогічного факультету
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

Марина Софієнко
магістрантка психолого-педагогічного факультету
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ

Зміни, що відбуваються в усіх сферах українського суспільства, зумовлюють необхідність удосконалення системи освіти. Освіта потребує глибокого та високоякісного реформування. Становлення і реформування освіти у ФРН протягом тривалого часу привертає увагу дослідників. Різноманітним аспектам діяльності системи освіти присвячено низку досліджень у німецькій педагогіці (Б. Амбрустер, К. Бауер, М. Бьонш, В. Гаммель, І. Гербарт, Д. Герман, Г. Гох, Р. Зігмунд, І. Кауфман, Г. Кершенштайнер, В. Кессель, Т. Мельхорн, Е. Міттельштайнер, К. Нойман, Г. Нойнер, Е. Нойгаус, Ф. Паульсен). У них висвітлюються головні напрямки та організаційні засади діяльності вищих шкіл Німеччини, окреслено її специфіку. Вагомий внесок у вивчення широкого спектру питань, пов'язаних з особливостями навчального процесу, зробили А. Циганов, А. Довгун, В. Бекетова. Питання освіти Німеччини вивчали педагоги України і Росії, зокрема, Є. Воробйов, Б. Вульфсон, В. Давидов, В. Єлманова, М. Кольчугіна, К. Корсак, З. Малькова, А. Піскунов, Л. Пуховська, Є. Соколов та інші. Деякі аспекти досліджуваної проблеми висвітлені в працях, у яких аналізується сучасна система педагогічної освіти ФРН (Н. Абашкіна, Х. Бауман, Е. Зеер,